Таблиця 1. Калькулювання витрат за системами нормативних витрат та управляння за цільовою собівартістю.

Метод управляння за цільовою собіватрістю			Нормативний метод	
Обсяг, т		8 704	Обсяг, т	8704
Собівартість 1 т., грн	Всього	10 204,7	Ціна, грн	12 000
	Постійні	964,0	Обсяг реалізації, грн	104 448 000
	Змінні	9 240,7	На одиницю:	
Ціна, грн		12 000	Прямі матеріальні витрати, грн.	6 000
Прибуток по собівартості на 1т, грн		1 795	Пряма заробітна плата, грн.	3 100
Прибуток маржинальний на 1т, грн		2 759,3	На обсяг (грн.):	
Прибуток по собівартості, грн		3 271 146	Матеріальні витрати	52 224 000
Прибуток, грн		5 027 489,8	Заробітна плата	26 982 400
			непрямі витрати	22 021 000
			Загальні витрати	101 227 400
			Прибуток	3 220 600

Таким чином, ми отримаємо 5 027,5 тис. грн.. прибутку, що на 1 806,9 тис. грн. більше, ніж за даними, розрахованими нормативним методом. Порівняльний розгляд цих методів показує, що управлінський облік є одним з важелів збільшення прибутковості підприємства

Висновки: Розглянута система управління за цільовою собівартістю дасть підприємству змогу одержати перевагу над конкурентами. За допомогою реалізації згаданої системи буде досягнуто скорочення витрат, а також підвищення реалізаційних цін на продукцію.

Таким чином, при виробництві товару може бути використаний запропонований підхід управління витратами за цільовою собівартістю з точки зору процесного підходу при формуванні витрат в ході їх виробництва.

Оперативне управління витратами дає змогу підприємству виробити спосіб використання витрат в умовах наявних обмежених ресурсів для досягнення поставленої кінцевої мети та здійснити вибір найбільш оптимального рішення господарських питань, що склалися в умовах дії конкретної ринкової ситуації.

Джерела та література:

1. Бойко Є. І. Удосконалення системи управління витратами на підприємствах / Є. І. Бойко, О. А. Лоза // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – № 18. – С. 140.
2. Дідик А. М. Процес планування поточних витрат у корпорації / А. М. Дідик // Науковий вісник. – 2006. – Вип. 16.3. – С. 139.
3. Кондрашова Т. Застосування факторного аналізу собівартості продукції на підприємствах / Т. Кондрашова, О. Охотніченко // Економічний аналіз : зб. наук. праць Тернопільського нац. екон. ун-ту. – 2011. – № 9. – Ч. 3. – С. 144.
4. Кононенко Г. М. Організаційно-економічний механізм управління витратами на підприємствах промисловості : дис. ... канд.. екон. наук : спец. 08.00.04 - Економіка й управління підприємствами / Г. М. Кононенко; Приазовський держ. техн. ун-т, М-во освіти і науки України. – Маріуполь, 2009.
5. Півнюк О. Вдосконалення методики визнання та класифікації витрат діяльності у зв'язку із введенням Податкового кодексу України / О. Півнюк // Економічний аналіз : зб. наук. праць / за ред. С. І. Шкарабана; ТНЕУ. – 2011. – Вип. 9. – Ч. 1. – С. 260-263.
6. Саух І. В. Планування собівартості продукції в сучасних умовах господарювання / І. В. Саух // Міжнародний збірник наукових праць. – 2010. – № 3. – С. 329.
7. Скоропад І. С. Механізм управління витратами підприємства / І. С. Скоропад, Б. Р. Балюк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – № 20. – С. 229.

Мустафаєва Е.І., Шкарбан Ф.В. **УДК 004.658.2**

ВИКОРИСТАННЯ СУБД VISUALFOXPRO ДЛЯ РОЗРОБКИ БАЗИ ДАНИХ «ОБЛІК ТОВАРІВ НА СКЛАДІ»

Актуальність. Сучасне суспільство прагне керувати конкурентоспроможністю даних, використовуючи системи управління базами даних (СУБД). СУБД стали невід'ємним компонентом повсякденного життя сучасного суспільства. Управління системами баз даних перетворилося із спеціалізованого комп'ютерного додатка до центрального компонента сучасного комп'ютерного середовища. В результаті, знання про системи управління базами даних стали невід'ємною частиною освіти в галузі комп'ютерних наук та інформатики.

Постановка проблеми. Так як сучасні потреби і задачі суспільства стають все більш і більш вимогливими та складними, то використання СУБД направлено на управління даними тієї чи іншої організації і набувають критично важливого значення для загального успіху, яке полягає в забезпеченні інформаційної здатності конкретного напряму.

Вибір СУБД для реалізації певного завдання - це досить таки складний процес, який вимагає навичок, знань і уваги професіонала в цій галузі. Неправильний вибір СУБД може заблокувати процес реалізації даної технології, а заміна СУБД може коштувати надто дорого.

СУБД відноситься до дуже складної частини програмного забезпечення, яку важко зрозуміти у всій повноті і є життєво важливою для визначення критеріїв, які можуть бути використані адміністратором бази даних в процесі їх відбору. Багато практиків-розробників баз даних і авторів-теоретиків [1] в своїх роботах відзначають, що вибір критеріїв використання СУБД полягає в первинному аналізі організаційних потреб і необхідних функцій СУБД. Практики-розробники виділяють ряд факторів вибору СУБД для реалізації задачі, зокрема [2]:

- вимоги до застосування (це обмеження, які вводяться в базу даних в додатку);
- функції та інструменти СУБД (вбудований набір інструментів, що допомагає полегшити завдання розробки додатків);
- моделі СУБД (ієрархічні, мережеві, реляційні, об'єктно-орієнтовані);
- переносимість СУБД (платформи, системи та мови програмування);
- вимоги СУБД до обладнання (мінімальна швидкість процесора, обсяг оперативної пам'яті, дискового простору і так далі);
- вартість СУБД (витрати на придбання та технічне обслуговування, експлуатаційні витрати, вартість ліцензій, витрати на установку, вартість навчання та перетворення витрат);
- збереження цілісності даних (захист даних у базі даних від несанкціонованого доступу, зміни або знищення даних).

Таким чином, системи управління базами даних - це спеціальні програми, які призначені для структурування інформації, розміщення її в таблицях і маніпулювання даними називаються СУБД [3]. З поняттям СУБД тісно пов'язане поняття бази даних. База даних - це інформаційна модель, що дозволяє впорядковано зберігати дані про групу об'єктів, що володіють однаковим набором властивостей [4].

Метою статті є проаналізувати основні поняття систем управління базами даних, зокрема СУБД Visual FoxPro, а також на прикладі бази даних «Облік товарів на складі» розкрити етапи проектування даної системи.

Основна частина. До найбільш поширених типів СУБД відносяться: Visual FoxPro, MSSQLServer, Oracle, Informix, Sybase, DB2, MSAccess і т. д.

Visual FoxPro (VFP) - об'єктно-орієнтована і процедурна мова програмування систем управління реляційними базами даних, розроблена корпорацією Microsoft [5]. Visual FoxPro - абсолютно нова програма, що дозволяє зробити те, що в деяких СУБД дається з величезними труднощами або просто недоступне. Всього існує шість версій: VFP 3.0, 5.0, 6.0, 7.0, 8.0, 9.0. Версія 3.0 является першою версією. Остання версія-VisualFoxPro 9.0, пакет оновлень 2 (SP2).

У таблиці 1 представлена коротка характеристика версій Visual FoxPro, що описує сумісність з Windows, розмір і дату EXE-файла, а також назва DLL-файлу.

Таблиця 1. Порівняльна характеристика версій VisualFoxPro.

Версія	Windows 3.x	Windows 95	Windows 98	Windows XP	Windows Vista	Windows 7	Розмір EXE-файла, kb	Дата EXE-файла	Назва DLL-файла
VFP 3.0	сумісний	сумісний	сумісний	сумісний	в режимі сумісності	сумісний	4,374	16.12.95	VFP300R. ESL
VFP 5.0	не сумісний	сумісний -	сумісний	сумісний	сумісний	сумісний	4,065	24.01.97	VFP500R.DLL
VFP 6.0	не сумісний	сумісний	сумісний	сумісний	сумісний	сумісний	4,091	18.08.00	VFP6R.DLL
VFP 7.0	не сумісний	runtime	сумісний	сумісний	сумісний	сумісний	4,260	04.01.02	VFP7R.DLL
VFP 8.0	не сумісний	сумісний	runtime	сумісний	сумісний	сумісний	5,236	25.09.03	VFP8R.DLL
VFP 9.0	не сумісний	не сумісний	runtime	сумісний	сумісний	сумісний	5,620	13.12.04	VFP9R.DLL

У Visual FoxPro реалізовані всі атрибути реляційної СУБД. Visual FoxPro розглядає поняття бази даних як сукупність зв'язаних таблиць, інформація про які зберігається в словнику даних. У базі даних розглянутої СУБД визначаються умови її цілісності за допомогою первинних і зовнішніх ключів таблиць. Visual FoxPro володіє високою швидкістю в обслуговуванні баз даних. Використовуючи стандарт ODBC і SQL-запити, Visual FoxPro дозволяє працювати з даними в форматі СУБД Access, Paradox, dBase і т. д., з серверами баз даних - Microsoft SQL Server, Oracle та ін Visual FoxPro дозволяє створювати бази даних в інтерактивному режимі за допомогою конструктора бази даних, зокрема:

- створювати і модифікувати таблиці, збережені процедури, представлення даних;
- додавати створені раніше таблиці;
- визначати для таблиць індекси;
- встановлювати відносини між таблицями, які будуть підтримуватися при створенні форм і звітів.

Як приклад розглянемо процес проектування і роботи бази даних «Облік товарів на складі», реалізованої за допомогою СУБД Visual FoxPro. Дана база даних зберігає інформацію про конкретний вид

товару, що надійшов на склад, інформацію про продаж конкретного товару. База даних «Облік товарів на складі» дозволяє виконувати наступні основні функції:

– додавати або видаляти зі списків усіх товарів товар, що поступив (проданий);
– вводити (змінювати) детальну інформацію про кожен товар;
– фіксувати надходження товару на склад з автоматичним перерахунком кількість одиниць товарів на складі;
– переглядати наявність товару на складі;
– отримувати детальну інформацію по будь-якому товару;
– містити інформацію про менеджерів, постачальників, введену раніше і вносити необхідні зміни.

Отже, для того щоб реалізувати дану базу засобами Visual FoxPro необхідно задати структуру бази даних. Адже, правильно побудована структура є основою для створення ефективної бази даних, що відповідає певним вимогам.

Для проектування бази даних необхідно визначити:

1. *Сутності*:
– товар;
– постачання;
– продаж;
– додаткові дані.
2. *Властивості* (атрибути) сутностей для кожної окремо:
– Товар:
  – Найменування;
  – Кількість;
  – Ціна;
  – Модель;
– Постачання:
  – дата;
  – ціна;
  – кількість;
– Продаж:
  – дата;
  – ціна;
  – клієнт;
  – табельний номер менеджера.

Для побудови даталогічної моделі даних, тобто моделі, що відбиває логічні взаємозв'язки між елементами даних їх змісту та фізичної організації, необхідно розглянути зв'язок між атрибутами сутностей (рис.1).

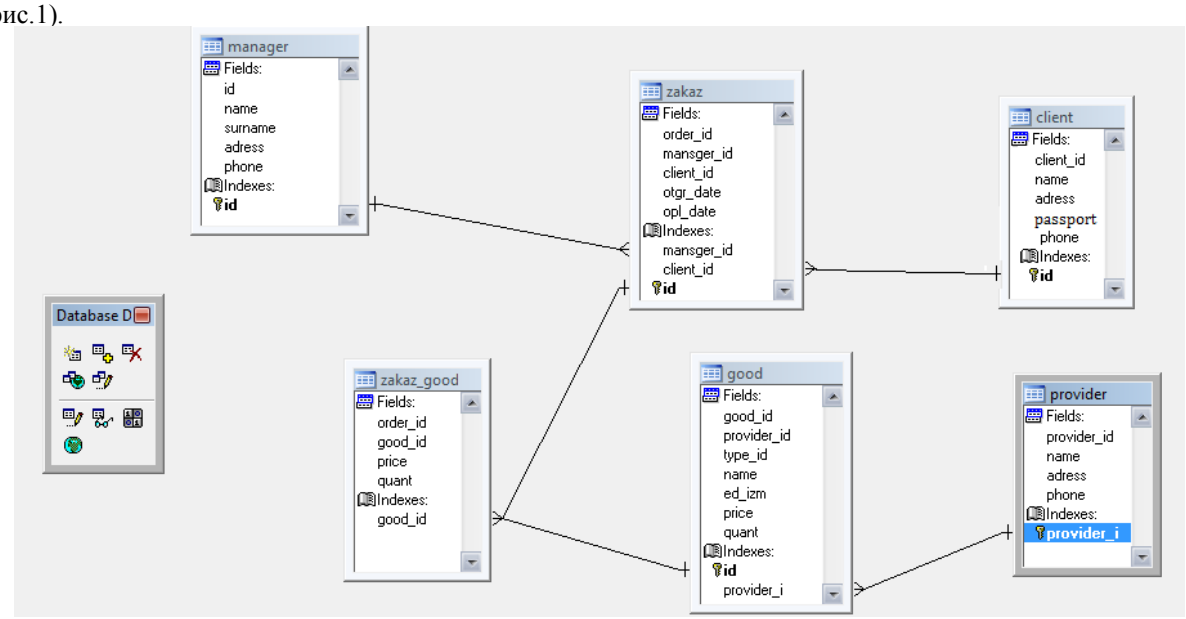

Рис.1. Даталогічна модель БД «Облік товарів на складі».

У побудованій моделі визначено вид відносин «один до багатьох». Це означає, що один екземпляр однієї сутності пов'язаний з безліччю екземплярів іншої сутності. Наприклад, один постачальник може представити декілька видів товару. Кожна таблиця містить інформацію певної сутності. Наприклад, у таблиці «Клієнти» зберігається вся інформація про клієнтів - прізвище, ім'я, по батькові, телефон, адреса та паспортні дані (рис. 2).

Фио	Адрес	Номер_тел	Серия_паспорта	Идентификационный_код
Федоров Сергей Иванович	г.Симферополь	959379992	ET017899	3336804898
Мелешко Сергей Константинович	г.Симферополь	952255776	ET087945	9856489465
Бахича Халил Алиевич	г.Симферополь	950000000	ET017801	9856489411
Константинов Ваня Иванович	г.Белогорск	950000010	ET017802	9856489412
Бахича Салдин Алиевич	г.Белогорск	950000020	ET017810	9856489413
Асанов Салидин Сейранович	г.Симферополь	950000030	ET017809	9856489414
Петров Пётр Афанасьевич	г.Симферополь	950000040	ET017808	9856489415
Паламарчук Виктор Егорович	г.Симферополь	950000050	ET017807	9856489416
Асанов Сервер Шевхиевич	г.Севастополь	950000060	ET017862	9856489417
Киндрук Сергей Афанасьевич	г.Симферополь	950000070	ET017805	9856489418
Гаврилюк Артур Анатольевич	г.Белогорск	950000080	ET017804	1599465000

Рис.2. Таблиця «Клієнти».

У представленій базі даних для перегляду, введення та редагування даних, що зберігаються в таблицях, використовуються форми. Форми є більш наочним засобом представлення інформації і дозволяють працювати не з однією, а з кількома пов'язаними таблицями, що, в свою чергу, також збільшує наочність і, найголовніше, зручність (рис.3).

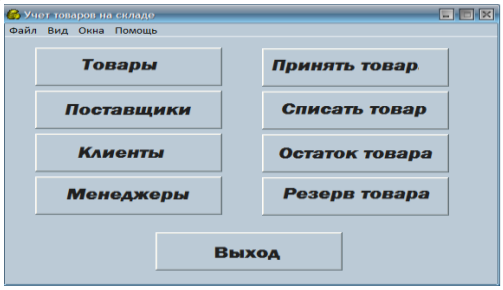

Рис.3. Головна форма бази даних.

БД «Облік товарів на складі» містить звіти, які представляють собою форматоване подання даних, що виводиться на екран, принтер або у файл. Звіти представлені в табличному вигляді або у вільній формі. У звітах відображаються необхідні дані, які повинні бути зрозумілі і доступні як менеджеру, так і клієнтам (рис. 4).

Клиенты

Фио	Серия Паспорта	Адрес	Номер Тел
Федоров Сергей Иванович	ET017899	г.Симферополь	959,379,992
Мелешко Сергей Константинович	ET087945	г.Симферополь	952,255,776
Бахича Халил Алиевич	ET017801	г.Симферополь	950,000,000
Константинов Ваня Иванович	ET017802	г.Белогорск	950,000,010
Бахича Салдин Алиевич	ET017810	г.Белогорск	950,000,020

Рис. 4. Звіт «Клієнти».

Таким чином, у сфері торгівельно-роздрібних продажів важливу роль відіграє не лише облік товарів, але і швидкий пошук товару, переміщення товарів між складами, інвентаризація, контроль очікуваного приходу товару і резерву та інше, що займає тривалий час. Цей процес роботи можна спростити. Досягти цієї мети можливо за допомогою мінімізації кількості операцій, виконуємих вручну і автоматизуючи в першу чергу ті, які оперують великою кількістю чисел, робота з якими і представляє найбільшу складність. Одним з найбільш підходящих способів для автоматизації будь-якого процесу, що вимагає роботи з великою кількістю даних є використання системи управління базою даних, яка дозволяє здійснювати різний облік та сортування даних.

Джерела та література:

1. Türker Semantic Integrity Support in SQL-99 and Commercial (Object-)Relational Database Management Systems / Türker, Gertz // VLDB Journal. – 2000. – № 10 (4). – P. 241-269.
2. Akadia Information Technology: 2005, Oracle Tips and Tricks of the Week Part 4 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.akadia.com/services/ora_important_part_4.html

3. Кузнецов С. Д. Базы данных. Модели и языки : учеб. / С. Д. Кузнецов. – М. : Бином-Пресс, 2008. – 720 с. : ил.
4. Хомоненко А. Д. Базы данных : учеб. для высш. учеб. завед. / А. Д. Хомоненко, В. М. Цыганков, М. Г. Мальцев; под ред. проф. А. Д. Хомоненко. – 6-е изд. – М.; СПб. : Бином-Пресс; КОРОНА-век, 2007. – 736 с.
5. Дунаев В. В. Базы данных. Язык SQL / В. В. Дунаев. – 2-е изд., перераб. и доп.– СПб. : БХВ-Петербург, 2007. – 320 с. : ил. – (Для студента).

Найдина Е.И., Григорьева Т.А., Ваулина Ю.С. **УДК 338.48(477.75-15)**

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА В ЗАПАДНОМ КРЫМУ

Постановка проблемы. Основной проблемой территории Западного Крыма является степная местность, относительно короткий купальный сезон, нехватка гостиниц и ресторанов, низкий уровень сервиса, а также изношенные канализационные сети и очистные сооружения. В настоящее время территория западного побережья представляет собой недостаточно освоенную зону, без наличия нормальной инфраструктуры и коммуникаций.

Изучением проблем территории Западного Крыма занимались исследователи: Г.Псарёв в проекте концепции «Государственной целевой программы развития территории Западного региона Крыма на 2012–2020 годы», С.Брайко, Д.Девятериков, Е.Кузнецова в работе «Развитие туризма в Западном Крыму», А.Чабанов и др.

Однако на данный момент не решенными остаются следующие вопросы:

- нерационального и неэффективного использования и застройки земель оздоровительного и рекреационного назначения и использования природных лечебных ресурсов Западного Крыма;
- недостатка поступления инвестиций в города и районы для развития;
- аварийного технического состояния и недостаточная мощность систем водоснабжения и водоочистки, приводящая к загрязнению окружающей среды и ухудшению санитарно-эпидемиологической ситуации в регионе;
- переработки твердых бытовых отходов, транспортного сообщения и обслуживания.

Актуальность данной темы. Западный Крым обладает всеми необходимыми ресурсами для качественного развития туризма в данной местности, именно поэтому его следует развивать для большего привлечения туристов и инвесторов.

Цель работы. Исследовать проблемы и перспективы развития туризма в Западном Крыму.

Основная часть. Западный курортный район простирается по равнинному побережью Крыма от поселка Песчаное вдоль Каламитского и Каркинитского заливов Черного моря. Здесь расположены такие известные курорты как: Евпатория, Саки, Песчаное, Николаевка, поселки полуострова Тарханкут – Черноморское, Межводное, Оленевка – и примыкающая к ним курортная зона поселка Стерегущее. Курорты Западного Крыма – это, прежде всего, лечебно-оздоровительные центры. Западный район является одним из самых недорогих и доступных мест отдыха в Крыму [3].

В настоящее время инвестиционный потенциал Западного Крыма составляет более 200 тысяч гектар. Данную территорию планируют развивать как конкурентоспособный, круглогодичный, общегосударственный и международный курортно-рекреационный и туристический центр.

Необходимость развития региона связана в первую очередь с его природно-климатическим и рекреационно-бальнеологическим потенциалом. Наличие длинной береговой линии, месторождений минеральных вод и лечебных грязей, архитектурно-исторических и культурных памятников делает данный район одним из основных рекреационных центров Крыма.

Потенциал развития туризма в Западном Крыму исследовала Компания McKinsey and Company [4]. Ими был изучен опыт развития наилучших мировых курортов, проведен осмотр территорий Евпатории, Сакского, Черноморского и Раздольненского районов, проведен анализ преимуществ и недостатков, а также состояния инфраструктуры района в целом.

По оценкам экспертов, Западный Крым обладает всеми необходимыми ресурсами для качественного развития туризма. Так, они отметили наличие чистой морской воды, песчаных пляжей, которые имеют большую протяженность, природного заповедника Тарханкут, а также лечебных грязей. Более того было оценено наличие перспектив для развития дайвинга и кайтсерфинга. Среди факторов событийного туризма, который также предоставляет хорошие возможности для развития района в туристической сфере, они отметили фестиваль «Казантип». Этот Международный музыкальный фестиваль, ежегодно проходящий в селе Поповка Сакского района, будет привлекать в регион европейских туристов, а отсутствие визового режима и языкового барьера – туристов из стран СНГ. Поэтому, приняв во внимание все плюсы и минусы района, предложено построить на побережье новые гостиницы класса 1-3 звезды, развивать пляжный, оздоровительный отдых, отдых с детьми, круизы. Кроме того, среди направлений, пригодных для развития, были названы молодежный туризм, развлекательный, событийный и «зеленый». Как считают авторы проекта, его реализация поможет увеличить количество туристов в регионе до 2-3 миллионов [4].

В настоящее время крымскими авторами разработан проект концепции «Государственной целевой программы развития территории Западного региона Крыма на 2012–2020 годы» [2]. Программа направлена